

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Economía da Empresa	Código	662G01010	
Titulación	Grao en Turismo			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Empresa			
Coordinación	Mariz Perez, Rosa	Correo electrónico	rosa.mariz@udc.es	
Profesorado	Mariz Perez, Rosa Rodrigues Soares, Jakson Renner	Correo electrónico	rosa.mariz@udc.es jakson.soares@udc.gal	
Web				
Descrición xeral	O obxectivo principal desta materia é que o alumno observe a realidade empresarial do sector turístico, interpretea e poida extraer conclusións, tanto operativas coma estratéxicas. O contido da materia estrutúrase en catro partes. Na primeira parte analízanse os conceptos básicos acerca da empresa, o empresario e o ámbito empresarial. Na segunda parte abórdanse aspectos fundamentais sobre a dirección de empresas e a organización e na última se delimita a función financeira.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A2	Analizar a dimensión económica do turismo.
A5	Converter un problema empírico nun obxecto de investigación e elaborar conclusións.
A6	Ter unha marcada orientación de servizo ao cliente.
A10	Xestionar os recursos financeiros.
A11	Definir obxectivos, estratexias e políticas comerciais.
A12	Dirixir e xestionar (management) os distintos tipos de entidades turísticas.
A13	Manexar técnicas de comunicación.
A26	Planificar e xestionar os recursos humanos das organizacións turísticas.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Comunicación oral e escrita en lingua nativa.
B3	Resolución de problemas.
B4	Razoamento crítico.
B5	Compromiso ético.
B6	Aprendizaxe autónoma.
B7	Adaptación a novas situacións.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título	
Básicas e xerais	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7	
Transversais / Nucleares		C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Específicas	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26	

Contidos	
Temas	Subtemas
TEMA 1: A empresa e o empresario.	1.1 A empresa como realidade económica e social. 1.2 Concepto de empresa. 1.3 Os elementos da empresa. 1.4 Funcionamento da empresa. Areas básicas. 1.5 Os obxetivos da empresa. 1.6 A responsabilidade social da empresa: RSC a ética dos negocios. 1.7 O empresario.
Tema 2: A empresa. Comportamento	2.1 A empresa como nexos de contratos 2.2. Supostos de conducta/comportamento 2.3 Tipos de empresas
TEMA 3: O entorno empresarial.	3.1 Os factores do entorno xeral. 3.2 Os factores do entorno específico. 3.3 O análise DAFO e 5 formas de Porter 3.4 A extratexia competitiva da empresa. 3.5 A responsabilidade social e medioambiental
TEMA 4: Factores de localización e dimensión da empresa.	4.1 Factores de localización. 4.2 A dimensión da empresa. 4.3 Extratexias de crecemento: crecemento interno e externo. 4.4 Cooperación entre empresas. 4.5 As empresas multinacionais, globalización e deslocalización.

TEMA 5: A Dirección na empresa	<p>5.1 A función directiva: niveis directivos.</p> <p>5.2. Proceso Directivo</p> <p>5.2.1 Planificación: etapas, obxetivos e estratexias.</p> <p>5.2.2 Organización e estrutura organizativa.</p> <p>5.2.3 Control: fases, tipos e ferramentas.</p> <p>5.3 Estilos de dirección e liderazgo.</p>
Tema 6: O patrimonio da empresa e os seus Estados Financeiros.	<p>6.1 Patrimonio.</p> <p>6.2 Elementos patrimoniais.</p> <p>6.3 Clasificación do patrimonio: o balance de situación.</p> <p>6.4 A conta de pérdidas e ganancias.</p>
Tema 7: Subsistema Financeiro	<p>7.1 A función financeira e os recursos financeiros.</p> <p>7.2 A financiación externa a curto prazo.</p> <p>7.3 A financiación externa a longo prazo.</p> <p>7.4 Financiación interna e autofinanciación.</p> <p>7.5 Os proxectos de inversión. Criterios de selección de inversións: métodos (VAN y TRI)</p>
Tema 8: A empresa turística.	<p>8.1 Definición da empresa turística.</p> <p>8.2 O sector turístico.</p> <p>8.3 Tipos de empresas turísticas.</p> <p>8.4 Empresas de transportes.</p> <p>8.5 Empresas de aloxamento.</p> <p>8.6 Empresas de distribución: as axencias de viaxe.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C3 C5 C6 C7 C8	10	40	50
Sesión maxistral	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B4 B5 C2 C6	21	21	42
Estudo de casos	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C4	11	44	55
Proba obxectiva	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 C1 C6	1	0	1
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	<p>A partir dos temas abordados nas sesións maxistras propoñerase a realización de traballos que consistirá na creación dunha oportunidade turística o de lecer.</p> <p>O traballo desenvolverase polo alumnado, atendendo ás indicacións que se proporcionen a través da atención personalizada do profesor aos diferentes grupos.</p> <p>Para a realización destes traballos tomaranse como referencia os materiais básicos e complementarios da materia.</p>
Sesión maxistral	Explicaranse os contidos que conforman o marco teórico da materia mediante a exposición oral, guiada co uso de presentacións, medios audiovisuais e cuestións dirixidas ao alumnado coa finalidade de favorecer a súa aprendizaxe.
Estudo de casos	As actividades de estudo de casos tratarán sobre situacións reais centradas no ámbito turístico. Deste xeito, o alumno aplicará os coñecementos adquiridos durante as sesións maxistras mediante a participación activa e alcanzará un maior coñecemento da realidade. Para valorar a asistencia ás clases, as devanditas actividades poden ser realizadas en calquera día, hora e non necesitan de aviso previo ao alumnado.
Proba obxectiva	Realización dun exame final a través dunha proba escrita que versará sobre aspectos teóricos, prácticos ou teórico-prácticos correspondentes aos temas desenvolvidos na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos	<p>A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como aqueles momentos de traballo presencial do alumno e profesor. Por este motivo, a participación do alumnado é obrigatoria.</p> <p>A forma e o momento en que sexan desenvolvidos indicárase en relación a cada actividade ao longo do curso segundo o plan de traballo da materia.</p> <p>No caso dos alumnos do grupo online, a atención sempre será a través de Teams no horario establecido polo profesor</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C3 C5 C6 C7 C8	<p>Valorarase a orixinalidade, o rigor metodolóxico, a profundidade do contido e a utilización de fontes documentais aceptadas.</p> <p>Exposición oral</p>	20
Estudo de casos	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 C1 C4	<p>En relación co estudo de casos valorarase:</p> <p>A comprensión da situación presentada considerando a diversidade e complexidade dos factores que inciden no ámbito turístico.</p> <p>A profundidade da análise atendendo ao marco teórico traballado na materia.</p> <p>A capacidade de síntese e de adecuación das propostas de acción como resposta á situación presentada.</p> <p>Expondrase oralmente un</p>	20
Proba obxectiva	A2 A5 A6 A10 A11 A12 A13 A26 B1 B2 B3 B4 C1 C6	Para aprobar a materia é imprescindible que o alumno alcance un mínimo de 4 puntos sobre 10 no exame final.	60

Observacións avaliación

A calificación de Non Presentado corresponde ao alumnado que non realiza o exame (cualqueira oportunidade)

A estrutura de avaliación emplearase tanto para a primeira como para a segunda oportunidade (e adiantada) e tanto para o alumnado a tempo completo como para os de tempo parcial.

Así, para a segunda oportunidade (e adiantada), o alumnado que non superase a materia na primeira oportunidade debe realizar o exame na data establecida e pode revisar/mellorar ou realizar as actividades dos outros componentes da avaliación, aínda que se garda a parte da nota correspondente á avaliación continua

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a calificación de suspenso "0" na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria".

o ?Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia? será evaluado do mesmo xeito.

A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada coa saúde mental). De ser o caso, deberán contactar cos servizos dispoñíbeis na UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/>); no seu defecto, coa tutora ADI da Facultade de Turismo.

Fontes de información

Bibliografía básica	ARANDA HIPÓLITO, A. (1998): "Dirección financiera para empresas turísticas (Inversión y Financiación)". Ed. Centro de Estudios Ramón Areces S.A. Madrid. CASANUEVA ROCHA, C., GARCÍA DEL JUNCO, J. y CARO GONZÁLEZ, F.J. (2000): "Organización y gestión de empresas turísticas". Pirámide. Madrid. FIGUEROLA PALOMO, M. (1995): "Economía para la gestión de las empresas turísticas". Manual I: "Organización y Financiación". Manual II: "Producción y Comercialización". Ed. Centro de Estudios Ramón Areces, S.A. Madrid. FIGUEROLA PALOMO, M. (1990): "Elementos para el estudio de la economía de la empresa turística". Ed. Síntesis. Madrid. MARTÍN ROJO, I. (2004): "Dirección y gestión de empresas del sector turístico". Pirámide. Madrid. PARRA LÓPEZ, E., CALERO GARCÍA, F. (2006): "Gestión y dirección de empresas turísticas". Mc Graw-Hill. Madrid. SUÁREZ SUÁREZ A.S. (1996): "Curso de introducción a la economía de la empresa". Pirámide. Madrid.
Bibliografía complementaria	AGUIRRE SABADA, A. (1992): "Fundamentos de economía y administración de empresas". Pirámide. Madrid. ARANDA HIPÓLITO, A. (1994): "Gestión técnica-económica de hoteles". Ed. Centro de Estudios Ramón Areces. Madrid. BUENO CAMPOS, E, et all. (1997): " Economía de la empresa. Análisis de las decisiones empresariales". Pirámide. Madrid. CUERVO, A. (1996): "Introducción a la administración de empresas". Civitas. Madrid. DOMÍNGUEZ MACHUCA, J.A., et all. (1990): "El subsistema productivo de la empresa: problemas y fundamentos teóricos". Pirámide. Madrid. KOONTZ, H. y WEIHRICH, H. (1994): "Elementos de administración". Mc Graw-Hill. México. PÉREZ GOROSTEGUI, E. (1991): " Economía de la empresa (Introducción)". Ed. Centro de Estudios Ramón Areces. Madrid. SUÁREZ SUÁREZ, A. S. (1998): " Decisiones óptimas de inversión y financiación en la empresa". Pirámide. Madrid.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Introducción a Economía/662G01002

Introducción ao Turismo/662G01009

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías